

fige de Midler, som ere inddragne eller opsamlede af Præsteindtægterne, og dels paa de rige Kirker. Ja, hvad det Sidste angaar, findes der kun to rige Kirker her i Landet, nemlig Storeheddinge og Roskilde, og deres Rigdom er saa optagen af Restaurationsarbejder ved monumentale Kirker, at der ikke kan være Tale om at bruge Noget af deres Indtægter til Bygning af nye Kirker; og hvad Stiftsmidlerne angaar, der jo, som sagt, ere opsamlede af Indtægter, der ere henlagte til Præstefømmingerne, vil det ialtsald have sin store Betænknelighed at anvende dem til andet Brug, selv om dette andet Brug er til Kirker. Jeg mener tillige at maatte udtale, at jeg ikke finder det mere end naturligt og rimeligt, at Staten yder endogsaa meget væsentlige Bidrag til Kirkers Bygning her i Landet. Det er for det Første i fuldstændig Overensstemmelse med vor Grundlov, og det er dernæst kun tillige fuldt billigt, da Staten har inddraget betydelige kirkelige Midler i sin Kasse. Jeg kan nu heller ikke tro, — jeg tror det ikke, før jeg faar en haard Erfaring derved — at det høie Thing, som hidtil har været meget villigt i saa Henseende, — det vil jeg ikke sige Andet, — det har ganske vist iommestider negtet, men i det Hele taget har det været villigt til at bevilge Kirker for fattige. Egne, hvor der virkelig var paavisselig Trang dertil — i Fremtiden skulde være mindre villigt. Jeg har den meget bestemte Forhaabning, at man vel ikke siger Ja til Alt, hvad der i saa Henseende kan fremkomme fra Ministerens Side, men at man dog i det Væsentlige vil gaa ind paa, hvad der forlanges. Naar det viser sig for det Første, at der virkelig er Trang tilstede paa det Sted, hvor Kirken fordres, og for det Andet, at vedkommende Behoere efter Gyne have bidraget deres med, tror jeg ikke, at man her i Thinget vil negte at fortsætte paa den Vej, man nu i lang Tid har været inde paa, og mindst af Alt negte det under saadanne finantsielle Forhold, som vi nu leve under. — Den Opfordring, som i Betænkningen (se Tillæg B, Sp. 349) fra Udvalgets Side er stillet til mig om at paavirke de Kommuner, hvor der findes Realskoler, til at sørge for en fyldigere Udvikling af deres Almueskolevæsen, skal jeg søge udført saa godt, som jeg er istand til, thi jeg er enig med Udvalget i, at, naar der fra Statens Side ydes betydelige Bidrag til saadanne private eller kommunale Realskoler, er det en billig Forordning, at Kommunerne ogsaa paa en passende Maade sørge for det egentlige Almueskolevæsen. Hermed tror jeg i det Væsentlige at have gjenmemgaaet Vædringsfor-

slagene og de Bemærkninger, som ere fremkomne fra den ærede Ordførers Side.

Branded: Jeg skal tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger til de Vædringsforslag, som vedrøre litterære og kunstneriske Anliggender; men jeg skal forudstille den almindelige Bemærkning, at der jo iaar er for dette Budgets Vedkommende, ialtsald hvad vi endnu have behandlet, en særdeles Enighed tilveiebragt paa Finantsloven. Det synes, som om man i Hølelsen af, at man paa Finantsloven ialtsald kan komme til en almindelig Enighed med den høitærede Regjering, har været mere imødekommende, end vi ofte have set her. Naar ikke andre Lovforslag have videre Sandsynlighed for at komme ud, har man samlet alt sit Arbejde paa Finantsloven, og derimod kan vel Intet siges; men paa den anden Side kan der siges det, at, naar vi ere under saadanne konstitutionelle Forhold, som vi nu engang ere, naar man ikke fra Ministerens Side kan vente i og for sig idelig Hensyntagen til Flertallet her i Salen, forekommer det mig, at Flertallet har særlig Anledning til at være noget kritisk lige overfor den høitærede Minister og samtidig til at tage et vist Initiativ. Under andre Omstændigheder ligger det nær, at det egentlig er fra Ministerens Side, at Initiativet udgaar, naar man har virkelig sande, konstitutionelle Forhold i Landet; men i Diebliffet bliver Finantsudvalget let den regjerende Myndighed ved Siden af Ministeriet. Der kan ikke siges Noget dertil, som Forholdene engang ere; men under saadanne Omstændigheder synes det mig ogsaa, at det meget let kunde ligge nær, at Finantsudvalget optraadte stærkere og mere tog Initiativet paa mange Omraader, end det nu gjør; men ialtsald ere alle enige om, at en stærk Kritik er det ikke urimeligt, at Finantsudvalget udøver over, hvad Ministeriet foreslaar. Det forekommer mig strax, at der ved et af de første Vædringsforslag her har manglet en saadan Kritik. Nu har den ærede Ordfører jo den almindelige Coutume overfor de Vædringsforslag, om hvilke Ministeriet og Udvalget ere enige, ikke at give Oplysning om dem, ikke at omtale dem nærmere. Saaledes forekommer det mig, at man virkelig paa visse Punkter har savnet den Veiledning, man ellers vilde kunne faae af den ærede Ordfører, og paa enkelte Punkter tier ogsaa Betænkningen, saa at man ikke der kan søge det, som man kunde mangle i den ærede Ordførers Foredrag. — Det første Vædringsforslag, jeg skal omtale, er det under Nr. 46, som gaar ud paa, at en Understøttelse til Forsfatterinder skal gives paa 5,000 Kr.